

Tóth Ilona mártír medika

"Pöntyösi 1932. X. 23. mártírhalált halt 1957. VI. 28." Olvasható Tóth Ilona édesanyjának kézzel írott bejegyzése a családi Károli-biblia fedlapján. Tiszta, harmonikus betűk. A hön szeretett anyja és az ártatlanul kivégzett leány ércnél maradandóbb emlékebe vésett betűi. Drámai sors betűi. A XX. század legnagyobb hatású, a magyar történelem egyik leggyönyörűbb forradalmát szolgáló szentjének, vagy a magyar Jeanne d'Arcnak, Tóth Ilonának családi bibliába írt emlékezete: születésétől haláláig.

Hívóként, ajándék-utazást kapott az Úristentől és megbízatást a mártíromságra. Mily dicső dolog ily módon is, teljes életet élni, akár egy Petőfi. Mily csodálatos, hogy mi, az élők, együtt lehettünk vele, ismerhettük és részesei lehettünk derűs egyéniségének, ugyanakkor egyszerűségében is ragyogó tudásának, jellemének, barátságának. Nem készült drámai halálra, különösen nem egy kegyetlen és aljas végítéletre, megalázó, lelketlen végjátékra, személyiségét sárba tipró manipulációra.

Készült a tiszta és őszinte tudásra, az elkötelezett gyógyításra, családra és hivatásra, hitre, reményre és szeretetre. Árpádföldön született 1932. október 23.-án. 1956-os Dicsőséges Forradalmunk napja a 24. születésnapja volt. Az önkény korszakában nőtt fel és egész lényével elutasította az önkény, a durvaság, az embert nyomorító hatalmaskodás minden megnyilvánulását. Anyai ágon családja székely eredetű, vallását tekintve református. Tetteit vállaló és karizmatikus egyénisége megérintette diáktársait, tanárait, embertársait. Kivételes erkölcsi értékeivel bizalmat keltett, szerették és szerette hivatását, a segítségre szorulókat. Tanulmányait kitűnő eredménnyel végezte, de kiválóságát szerénysége kísérte. 1956. október 23.-án, hatodéves szigorló orvosként látja, hogy minden segítő kézre szükség van, elbúcsúzik édesanyjától és jelentkezik a Péterffy Sándor utcai Kórházban szolgálattételre. Mentőzik, gyógyszer, kötszert és élelmiszert szállít belföldről és határmentéről, fáradhatatlanul. 56. novemberétől, ahogy nő a sebesültek száma, megbízzák a Domonkos utcai szükségkórház vezetésével, ahol egyaránt lát el forradalmárt és orosz katonát. Csak a rászorulókat, a sebesülteket és beteg embert nézi. November 18.-án társaival együtt letartóztatják, szervezkedés vádjával. Csak december 4.-én vádolják meg gyilkossággal és 1957. januárjára összeállítják a koholt vádat: emberölés és az államrend megdöntése. A tárgyalások kimenetele nem volt kétséges, a szovjet tanácsadók kiadták a parancsot: " az egyetemistáknak példát kell statuálni". Tóth Ilonát meggyötrik, testileg-lelkileg bántalmazzák, manipulálják, majd halálra ítélik, és 1957. június 28.-án az ítéletet végrehajtják. Ma már tudjuk: ártatlan volt! Miként Wittner Mária szabadságharcos és volt halálra ítélt mondta: Tóth Ilonával a forradalmat akasztották fel.

A forradalom vérbefojtását követő megtorlások legújabbkori történelmünk sötét korszakát hozták és mégis és mindörökre az újjászületés forradalmának szimbólumává vált.

Szent Ágoston írta : "Lelkem érzéseit megtartja emlékezetem, de nem azon a módon, ahogyan a lélek érzi őket, mikor hatásuk alá kerül, hanem egészen más módon, ahogy az emlékezet természetének megfelel. de íme az emlékezetből veszem elő, ha azt állítom, hogy a léleknek négyféle indulata van: vágyakozás, öröm, félelem, szomorúság". Igen, 1956 Forradalma, mind a négy indulatával átszövi a mai korunk emlékezetét és erőt ad egy nyiladozó Új Korhoz, nekünk, akik már voltunk és azoknak, akik lesznek, a már megtisztult, másként emlékezőknek. Engedjék meg nekem is, aki letartóztatásáig medikus csoport társa és jó barátja voltam, hogy egy kései könnyel köszöntsem Őt, Égi Vándorútnak.

Tóth Ilona mártíromsága nemzeti újjászületésünk reménye és a Magyar Örökség fényessége.

Budapest 2010. december 18

Prof. Dr. Iván László